

Лабораторна робота №5

Робота з файлами. Застосування колекцій.

Завдання.

Розробити програму, що матиме зручний інтерфейс користувача і дозволить виконати дії відповідно до варіанту.

Примітка. У завданнях усіх варіантів передбачити можливість програмного створення файлу даних, перегляду всіх даних у файлі, додавання елемента даних у файл та виконання запиту вказаного в умові задачі. Для тимчасового збереження інформації у оперативній пам'яті використовувати колекції.

Дано файл, що містить відомості про іграшки, вказується назва іграшки (лялька, кубики, м'яч, конструктор), її вартість у копійках і вікові межі дітей, для яких іграшка призначена (наприклад, для дітей від двох до п'яти років). Крім того, для ляльки зазначено її розмір у сантиметрах, для кубиків — їхня кількість у наборі, для м'яча — його вага у грамах, для конструктора — кількість конструкцій, які з нього можна збудувати згідно інструкції. Одержати наступні відомості:

Варіант 1.

Перелік іграшок, ціна яких не перевищує вказану і які підходять дітям 5 років у порядку зростання ціни

Варіант 2.

Перелік конструкторів у порядку зростання ціни. (Ціну виводити за зразком ...грн...коп).

Варіант 3.

Перелік найбільш коштовних іграшок (ціна яких відрізняється від ціни найкоштовнішої іграшки не більш ніж на 10 грн.) у порядку спадання ціни.

Варіант 4.

Перелік іграшок, що підходять дітям від 4 років до 10 років. Виводити в порядку алфавіту

Варіант 5.

Перелік усіх кубиків, у порядку зростання цін. Ціну виводити за зразком ...грн...коп.

Варіант 6.

Вивести перелік іграшок, будь яких, крім м'яча, що підходять дитині 3 років, щоб вартість іграшки не перевищувала задану суму. Перелік виводити у порядку спадання ціни.

Варіант 7.

Вивести перелік м'ячів із ціною, що вказана, або менша за неї, призначених дітям від 3 до 8 років. Перелік виводити у порядку зростання ваги м'ячів

Варіант 8.

Вивести перелік ляльок, що підходять дитині 3 років, щоб розмір іграшки не перевищував заданий. Перелік виводити у порядку збільшення розміру ляльки

Варіант 9.

Вивести перелік кубиків, що підходять дитині 2 років, щоб їх вартість перевищувала задану суму, але була не більше 200 грн. Перелік виводити у порядку зростання цін.

Варіант 10.

Перелік найбільш дешевих іграшок (ціна яких відрізняється від ціни найдешевшої іграшки не більш ніж на 10% її вартості) у порядку зростання ціни.

Короткі теоретичні відомості.

В Java широко використовуються колекції (Collections) – “розумні” масиви з довжиною, що визначається динамічно, які підтримують ряд важливих додаткових операцій у порівнянні з масивами. Базовим для ієрархії колекцій є клас `java.util.AbstractCollection`. (У загальному випадку клас колекції не повинен бути наслідником `AbstractCollection` – він може бути будь-яким класом, що реалізує інтерфейс `Collection`).

Основні класи колекцій:

- `Set`, `SortedSet`, `HashSet`, `TreeSet` – множини (набори елементів, що не повторюються)
- `List`, `ArrayList`, `LinkedList`, `Vector` – списки (впорядковані набори елементів, які можуть повторюватися в різних місцях списку)
- `Map`, `Sorted Map` – таблиці (списки пар “ім’я” - “значення”)

Доступ до елементів колекції в загальному випадку не може здійснюватися за індексом, через те що не всі колекції підтримують індексацію елементів. Цю функцію здійснюють за допомогою спеціального об’єкта – ітератора (`Iterator`). У кожній колекції `collection` є свій ітератор, який вміє з нею працювати, тому ітератор вводять таким чином:

```
Iterator iter = collection.iterator()
```

У ітераторів є такі три методи:

`boolean hasNext()` - надає інформацію, чи є колекції наступний об’єкт.

`Object next()` – повертає посилання на наступний об’єкт колекції.

`void remove()` – вилучає з колекції поточний об’єкт, тобто той, посилання на який було отримано останнім викликом `next()`.

Приклад перетворення масиву в колекцію та цикл з доступом до елементів цієї колекції, що здійснюється за допомогою ітератора:

```
java.util.List components= java.util.Arrays.asList(this.getComponents());
for (Iterator iter = components.iterator(); iter.hasNext();) {
    Object elem = (Object) iter.next();
    javax.swing.JOptionPane.showMessageDialog(null, "Компонент: " +
        elem.toString());
}
```

Основні методи колекцій:

Ім’я методу	Дія
<code>boolean add(Object obj)</code>	Додавання об’єкта в колекцію (в кінець списку). Повертає true у випадку успішного додавання – змінення колекції. Колекція може не дозволити додавання елементів несумісного типу чи таких що не підходять за будь-якою іншою ознакою.
<code>boolean addAll(Collection c)</code>	Додавання в колекцію всіх об’єктів з іншої колекції. Повертає true у випадку успішного додавання, тобто якщо додано хоча б один елемент.
<code>void clear()</code>	Очистка колекції – видалення з неї посилань на всі елементи, що входять в колекцію. При цьому ті об’єкти, на які є посилання у інших елементів програми, не видаляються з пам’яті.
<code>boolean contains(Object obj)</code>	Повертає true у випадку, якщо колекція містить об’єкт <code>obj</code> . Перевірка здійснюється за допомогою послідовного виклику метода <code>obj.equals(e)</code> для елементів <code>e</code> , що входять в колекцію.
<code>boolean containsAll(Collection c)</code>	Повертає true у випадку, якщо колекція містить всі елементи колекції <code>c</code> .
<code>boolean isEmpty()</code>	Повертає true у випадку, якщо колекція є порожньою, тобто не містить жодного елементу.

Ім'я методу	Дія
<code>Iterator iterator()</code>	Повертає посилання на ітератор – об'єкт, що дозволяє отримувати послідовний доступ до елементів колекції. Для однієї колекції дозволено мати довільну кількість об'єктів-ітераторів, в тому числі – різних типів. В процесі роботи вони можуть вказувати на різні елементи колекції. Після створення ітератор завжди вказує на початок колекції – виклик його метода next() дає посилання на початковий елемент колекції.
<code>boolean remove(Object obj)</code>	Вилучає з колекції перше, що зустрілося, входження об'єкта <code>obj</code> . Пошук та видалення здійснюється за допомогою ітератора. Повертає true у випадку, якщо видалення вдалося, тобто якщо колекція змінилась.
<code>boolean removeAll(Collection c)</code>	Вилучає з колекції всі елементи колекції <code>c</code> . Повертає true у випадку, якщо вилучення відбулося, тобто якщо колекція змінилась.
<code>Boolean retainAll(Collection c)</code>	Залишає в колекції тільки ті з елементів, що входять до неї, які входять в колекцію <code>c</code> .
<code>int size()</code>	Повертає число елементів в колекції.
<code>Object[] toArray()</code>	Повертає масив посилань на об'єкти, що містяться в колекції. Тобто перетворює колекцію в масив.
<code>T[] toArray(T[n] a)</code>	Повертає масив елементів типу <code>T</code> , які будуть отримані в результаті перетворення елементів, що містяться в колекції. Тобто перетворює колекцію в масив. Якщо кількість елементів колекції не перевищує розмір <code>n</code> масиву <code>a</code> , розміщення даних виконується в існуючих комітках пам'яті, відведених для масиву. Якщо перевищує <code>n</code> – в пам'яті динамічно створюється та заповнюється новий набір комірок, та їхня кількість буде рівною числу елементів колекції. Після чого змінна <code>a</code> починає посилатися на новий набір комірок.
<code>String toString()</code>	Метод перевизначен – він повертає рядок зі списком елементів колекції. В списку виводяться рядкові представлення елементів, які взяті у квадратні дужки, які розділяються комбінацією “, ” – кома з пропуском після неї.

Найпоширенішими варіантами колекції є списки (Lists). Вони багато у чому схожі на масиви, але відрізняються від масивів тим, що в списках основними операціями є додавання та вилучення елементів, а не доступ до елементів за індексом, як в масивах.

В класі `List` є методи колекції, а також ряд додаткових методів:

`list.get(i)` – отримання посилання на елемент списку `list` за індексом `i`.

`list.indexOf(obj)` – отримання індексу елемента `obj` у списку `list`. Повертає `-1` якщо об'єкт не знайдено.

`list.listIterator(i)` – отримання посилання на ітератор типу `ListIterator`, що має додаткові методи у порівнянні з ітераторами типу `Iterator`.

`list.listIterator(i)` – теж саме з позиціонуванням ітератора на елемент з індексом `i`.

`list.remove(i)` – вилучення зі списку елемента з індексом `i`.

`list.set(i,obj)` – заміна в списку елемента з індексом `i` на об'єкт `obj`.

`list.subList(i1,i2)` – повертає посилання на підсписок, що складається з елементів списку з індексами від `i1` до `i2`.

Крім них в класі `List` є ще багато інших корисних методів.

Ряд корисних методів для роботи з колекціями міститься в класі `Collections`:

`Collections.addAll(c,e1,e2,...,eN)` - додавання в колекцію `c` довільної кількості елементів `e1,e2,...,eN`.

`Collections.frequency(c,obj)` – повертає кількість входжень елемента `obj` в колекцію `c`.

`Collections.reverse(list)` – перевертає порядок слідування елементів в списку `list` (перші стають останніми і навпаки).

`Collections.sort(list)` – сортує список в порядку зростання елементів. Порівняння іде викликом методу `e1.compareTo(e2)` для чергових елементів списку `e1` та `e2`.

Крім них в класі `Collections` є ще багато інших корисних методів.

В класі `Arrays` є метод

`Arrays.asList(a)` – повертає посилання на список елементів типу `T`, що є "обгорткою" над масивом `T[]` `a`. При цьому і масив, і список містять ті ж самі елементи, і зміна елемента списку призводить до зміни елемента масиву, і навпаки.

Робота з файлами

- Об'єкти типу `File` забезпечують роботу з іменами файлів та папок (перевірка існування файлу чи папки з вказаним іменем, знаходження абсолютного шляху за відносним і навпаки, перевірка та встановлення атрибутів файлів та папок).
- При роботі з файлами в більшості програм потрібен виклик файлового діалогу `JFileChooser` (пакет `javax.swing`).
- Потоки введення-виведення забезпечують роботу не тільки з файлами, але і з пам'яттю, а також різноманітними пристроями введення-виведення. Відповідні класи розміщені в пакеті `java.io`. Абстрактний клас `InputStream` ("вхідний потік") інкапсулює модель вхідних потоків, що дозволяють зчитувати з них дані. Абстрактний клас `OutputStream` ("вихідний потік") - модель вихідних потоків, що дозволяють записувати до них дані.
- Для читання рядків (у вигляді масиву символів) використовуються нащадки абстрактного класу `Reader` ("читач"). Наприклад, для читання з файлу – клас `FileReader`. Аналогічно, для запису рядків використовуються класи, які наслідуються від абстрактного класу `Writer` ("записувач"). Наприклад, для запису масиву символів в файл – клас `FileWriter`.
- Є ще один важливий клас для роботи з файлами - `RandomAccessFile` ("файл з довільним доступом"), який призначений для читання і запису даних у довільному місці файлу. Такий файл з точки зору класу `RandomAccessFile` представляє масив байт, які збережені на зовнішньому носії. Клас `RandomAccessFile` не є абстрактним, тому можна створювати його екземпляри.

Приклад використання класів для введення даних:

```
try {
    BufferedReader in = new BufferedReader(new FileReader("file.txt"));
    String line = null;
    while ((line = in.readLine()) != null) {
        System.out.println(line);
    }
    in.close();
} catch (IOException ex) {
    ex.printStackTrace();
}
```

В цьому прикладі вміст файлу `file.txt` роздруковується на екрані.

Якщо рядок, що прочитаний з файлу містить декілька елементів, то для розділення їх можна скористатися класами розбору рядків `Scanner` або `StringTokenizer`, наприклад:

```
Scanner s = new Scanner(line);
int n = s.nextInt();
String str = s.next();
double x = s.nextDouble();
або
StringTokenizer st = new StringTokenizer(line);
int n = Integer.parseInt(st.nextToken());
String str = st.nextToken();
double x = Double.parseDouble(st.nextToken());
```